

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
 Проректор з освітньої діяльності

Оксана КОЛЯДА
 «28» серпня 2025 року

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Повна назва дисципліни (державною мовою)	ЛІДЕРСТВО В АНТИКРИЗОВОМУ УПРАВЛІННІ
Спеціальність	D4 Публічне управління та адміністрування
Освітня програма	ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ
Рівень освіти	третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Статус навчальної дисципліни	вибіркова
Курс і семестр вивчення	2 курс 4 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	4
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 20 год
	Практичні / семінарські / лабораторні заняття – 18 год
	Самостійна робота – 82 год
Вид індивідуального завдання	реферат або мультимедійна презентація
Форма підсумкового контролю	залік
Матеріали до курсу розміщено на сайті Інтернет-підтримки освітнього процесу	https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=24589
Кафедра/циклова комісія	міжнародних відносин та політичного консалтингу
Викладач	Новаченко Тетяна Василівна
Контактна інформація викладача для консультацій	Електронна пошта: tatnov9@yahoo.com
Анотація навчальної дисципліни:	
Мета навчальної дисципліни:	здобуття аспірантами ґрунтовних теоретичних знань, їх осмислення й усвідомлення сутності, змісту та особливостей реалізації лідерства в умовах криз, а також набуття практичних умінь та навичок, що співвідносяться із програмними компетентностями та запланованими результатами навчання.
Мета орієнтована на формування компетентностей	Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору; здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні,

	наукові, культурні, етичні та інші проблеми; здатність розробляти та проводити комунікативні заходи задля забезпечення громадської підтримки прийняття управлінських рішень на всіх рівнях публічного управління та адміністрування; здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення, в тому числі в конфліктних ситуаціях, а також з метою запобігання їм.
Очікувані результати навчання	<p>ПРН 3. Знати та уміти застосовувати загальні та спеціальні методи наукового пізнання, закони, закономірності та принципи управління для розв'язання проблем публічного управління та адміністрування.</p> <p>ПРН 10. Уміти адаптувати й застосовувати сучасні моделі/підходи до управління та адміністрування, а також міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації організаційних структур управління на різних рівнях публічного управління та адміністрування.</p>
<p>Перелік тем</p> <p>Змістовий модуль 1. Лідерство в антикризовому управлінні: теоретико-практичні аспекти</p> <p>Тема 1. Цивілізаційні та соціальні трансформації як ключові передумови криз</p> <p>Характеристика сучасного етапу цивілізаційних та суспільних змін. Криза як пункт накопичення суперечностей. Множинна сутність принципів сучасного українського суспільства: смислова, культурна і соціальна. Модуси ідентичності. Цінності як духовні утворення та їх можливості у подоланні криз. Людина як найвища цінність. Ціннісні аспекти публічного управління.</p> <p>Тема 2. Інноваційні концепції публічного управління</p> <p>Сутність поняття «інновації», «інноваційні теорії». Концепції публічного управління та їх універсальні принципи. Шляхи переходу від управління та адміністрування до менеджменту. Сутність концепції нового публічного менеджменту (New Public Management). Сутність та особливості ‘Good Governance’ – демократія, верховенство права, рівноправність та партнерство.</p> <p>Тема 3. Міжсекторальна взаємодія як інноваційний механізм подолання кризи в публічному управлінні</p> <p>Міжсекторальна взаємодія в публічному управлінні: визначення понять, місія, мета, нормативна база. Державний, комерційний та некомерційний сектори публічного управління. Основні принципи міжсекторальної взаємодії: законність, прозорість, участь, партнерство, узгодженість. Механізми міжсекторальної взаємодії. Проблеми та перспективи розвитку партнерської взаємодії влади, бізнесу та громадянського суспільства в Україні.</p> <p>Тема 4. Антикризове управління в публічній сфері: сутність, особливості, методологічні підходи</p> <p>До проблеми визначення поняття «криза». Антикризове управління: сутність та особливості. Класифікація антикризового управління. Принципи антикризового управління. Антикризові стратегії і досвід антикризового управління. Методи аналізу кризових явищ. Діагностика криз у процесі управління. Методи моделювання діагностики кризових явищ і процесів.</p> <p>Тема 5. Діагностика кризи в процесах управління</p> <p>Діагностика в системі антикризового управління: сутність та завдання. Ключові принципи. Напрями діагностики в антикризовому управлінні. Методи діагностики. Індикатори кризового розвитку. Ризики в антикризовому управлінні. Характеристики ризику. Класифікація ризиків. Поняття «визначеність» в умовах прийняття управлінських рішень та управління ризиком. Роль і значення інформації в діагностиці криз.</p> <p>Тема 6. Моніторинг у системі антикризового управління</p> <p>Моніторинг як ключовий інструмент для ідентифікації кризових явищ та розробки ефективних стратегій, що охоплює як внутрішні, так і зовнішні фактори. Система</p>	

моніторингу. Методологія моніторингу. Способи моніторингу. Основні вимоги до моніторингу. Функції моніторингу. Етапи експертних опитувань та статистичного дослідження. Методи моніторингу зовнішнього та внутрішнього середовища.

Тема 7. Лідерство: поняття, форми, теорії та концепції

Поняття лідерства та його форми, теорії, концепції. Лідерство та керівництво. Формальне та неформальне лідерство. Новітні теорії та концепції лідерства. Підходи до вивчення лідерства. Лідерство у політичній та публічно-управлінській діяльності. Неформальне лідерство. Лідерство як сучасний соціальний інститут. Визнання лідерства, вітчизняні та світові рейтинги політичних лідерів.

Тема 8. Уявлення про особистість керівника-лідера як антикризового менеджера

Сутність поняття «уявлення». Суспільно-історичні умови тієї чи іншої епохи та соціально-психологічний образ життя як джерело розвитку особистості. Співвідношення понять «управління» та «менеджмент». Керівник-особистість. Відповідальність. Російсько-українська війна та лідерство. Командир-лідер як антикризовий менеджер.

Тема 9. Керування часом в антикризовому управлінні

Проблема браку часу в період криз. Критерії науковості управління часом. Зовнішні та внутрішні чинники подолання кризових ситуацій. Організаційно-управлінські засади антикризового управління та лідерства. Використання мережевих структур у подоланні кризи. Феномен стресостійкості як чинник управління часом в умовах криз. Теорія Г. Сельє. Засоби боротьби зі стресом.

Тема 10. Авторитет як чинник успіху керівника-лідера в антикризовому управлінні

Роль людського фактору в антикризовому управлінні. Рефлексії щодо поняття «авторитет» у державному управлінні. Поняття «успіх». Принцип комплементарності свідомого та колективного несвідомого (архетипи) в реалізації антикризового управління. Комплекс особистісних структур особистості керівника-лідера: мотивація, рефлексивність, самопізнання, самооцінка (адекватна/неадекватна), компетентність, самоуправління, самоконтроль, Бінарні шкали-опозиції у процесі визначення домінування архетипу успішності керівника-лідера.

Рекомендовані джерела:

Основні

Підручники та навчальні посібники:

1. Гобела В.В., Живко З.Б., Леськів Г.З., Мельник С.І. Управління кризовими ситуаціями : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 228 с.

2. Войтко С.В., Мельниченко А.А. Лідерство та антикризовий менеджмент : підручник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 195 с. URI : <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/46821>.

3. Кононець М.О. Психологія лідерства : навч. посіб. Київ : КВІЦ, 2020. 252 с.

4. Глушенко С.В., Івахненко С.В. Антикризове управління на підприємстві : фінансово-організаційні аспекти : навчальний посібник. Київ : НаУКМА, 2020. 92 с.

5. Смерічевський С.Ф., Кривов'язюк І.В. Антикризове управління підприємством : навчальний посібник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 396 с.

Допоміжні

1. Кульчій О.І. Антикризове управління : навч. посіб. Полтава : ПолтНТУ, 2016. 120 с.

2. Комарницький І.Ф., Терлецька Ю.О. Антикризове управління підприємством : теорія та практика : навчальний посібник. Чернівці: ЧНУ, 2020. 243 с.

3. Кривов'язюк І.В. Антикризове управління підприємством : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2019. 366 с.

4. Кульчій І.О. Антикризове управління : навчальний посібник. Полтава : ПолтНТУ, 2019. 120 с.

5. Линник О.І., Смоліков Р.Ф., Юр'єва І.А. Антикризове управління на вітчизняних

та закордонних підприємствах : теорія, діагностика кризового стану, соціально-економічні аспекти управління : монографія. Харків : НТУ «ХПІ», 2019. 543 с.

6. Мелеганіч Г. Антикризове управління : навчально-методичні рекомендації. Ужгород: Ужгород. нац. ун-т, 2019. 48 с.

7. Farahnak L.R. The Influence of Transformational Leadership and Leader Attitudes on Subordinate Attitudes and Implementation Success / Journal of Leadership & Organizational Studies. 2020. Vol. 27(1). pp. 98–111.

8. Jing F.F. Leadership Variables and Business Performance: Mediating and Interaction Effect / Journal of Leadership & Organizational Studies. 2020. Vol. 27(1). P. 80–97.

Рекомендовані курси для поглибленого вивчення дисципліни (неформальна освіта):

Система оцінювання результатів навчання:

Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі окремо. За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS. Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру. Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів. Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче. Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань. Реферативні дослідження та есе, які виконує здобувач освіти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях. Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

**Накопичування рейтингових балів із навчальної дисципліни:
РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ОСВІТИ
НА ЗАЛІКУ**

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	не більше 30	не більше 100
5	5	5	5	10	5	5		

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання результатів навчання:

Оцінка за 100-бальною системою	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS			
		Екзамен	залік		
90 – 100	відмінно	5	Зараховано	A	Відмінно
82 – 89	добре	4		B	добре (дуже добре)

75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2		FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

Політика курсу:

Політика дотримання академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми, відрахування.

Комунікаційна політика

Здобувачі освіти повинні мати активовану пошту. Обов'язком здобувача освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки та відвідування, перегляд інформації у Viber-групі, у розділі сповіщень на платформі Moodle. Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача освіти є робота з дистанційним курсом «ЛІДЕРСТВО В АНТИКРИЗОВОМУ УПРАВЛІННІ». Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту кафедри.

Політика щодо пропусків занять

Здобувачі освіти мають відвідувати лекційні та практичні (семінарські) заняття. Відсутність на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку здобувачів освіти і поліпшенню іміджу університету (інституту). При дистанційній чи змішаній формах організації освітнього процесу відвідуваність занять стає тотожною відвідуваності та активності здобувача освіти (виконанню завдань).

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Здобувачі освіти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Здобувач освіти, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаяне, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач освіти не згоден із оцінюванням його знань, він може оскаржити виставлену викладачем оцінку в установленому порядку.

Бонуси

Здобувачі освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій, отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання / до підсумкової оцінки.

Силабус відповідає змісту ОНП «ЛІДЕРСТВО В АНТИКРИЗОВОМУ УПРАВЛІННІ», а саме: відповідність назві дисципліни, кількості кредитів, формі підсумкового контролю, набору компетентностей і результатів навчання) спеціальності D4

Публічне управління та адміністрування, яка пройшла процедуру рецензування стейкхолдерами.

Силабус затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин та політичного консалтингу,
протокол від «26» серпня 2025 р. № 1.

ПОГОДЖЕНО:

Директор ІПСВ

Завідувач кафедри МВПК

Two handwritten signatures in blue ink. The top signature is more stylized and appears to be 'Т. Федоренко'. The bottom signature is more legible and appears to be 'Т. Кадлубович'.

Тетяна ФЕДОРЕНКО

Тетяна КАДЛУБОВИЧ